

Denumirea
practicii:
**Semnalele de
alertă**

Categoria practicii:

- Semnale de alertă

Contact:

- K-Monitor,
PetaByte și
Transparency
International Hungary
- [Site](#)
- [E-mail](#)

Țara:

Ungaria

Riscul (riscurile) de fraudă contracarat(e)

- Anularea sau manipularea procedurilor de achiziții publice
- Coluziunea
- Altele

Context și obiectiv(e)

În ultimii ani au fost publicate mai multe studii și analize privind legăturile dintre corupție și achizițiile publice.

Cu toate acestea, jurnaliștii și ONG-urile din Ungaria dispuse să monitorizeze procesele de achiziții publice au fost nevoiți să facă acest lucru manual, ceea ce a necesitat mult timp pentru a verifica diferitele baze de date privind achizițiile publice.

În cadrul proiectului „Prevenirea și detectarea achizițiilor corupte prin analize, semnale de alertă și urmărire”, Comisia Europeană a acordat un grant în favoarea Transparency International Hungary (TI), K-Monitor și PetaByte pentru a crea un sistem de avertizare, instrumentul de alertă, care să accelereze lupta împotriva corupției și să identifice riscurile de fraudă în primele etape ale procedurilor de achiziții publice.

Instrumentul de alertă a fost creat în 2015 și a fost parțial inspirat de funcționalitățile instrumentului ARACHNE, care nu este disponibil publicului. Instrumentul de alertă este public și este adaptat procesului de achiziții publice din Ungaria. Acesta permite monitorizarea proceselor de achiziții publice și implementarea lor de către jurnaliști sau de către orice persoană interesată. Astfel, instrumentul își propune să crească gradul de transparență a achizițiilor publice din Ungaria și să sprijine lupta împotriva achizițiilor publice corupte.

Instrumentul verifică documentele de achiziție și emite semnale de alertă privind circumstanțele riscante, cu accent pe prevenire și avertizări timpurii. Deși riscant nu înseamnă corupt și instrumentul nu măsoară corupția, pot fi verificate documentele de achiziție pentru care au fost emise semnale de alertă, iar dacă a fost identificat un risc sever, cazurile sunt făcute publice.

Descrierea practicii

Instrumentul de alertă este un instrument complet bazat pe web și este un instrument cu sursă deschisă. Acesta verifică zilnic și în mod automat documentele de achiziții publicate pe Tenders Electronic Daily (TED) și emite semnale de alertă privind achizițiile riscante aplicând o serie de algoritmi speciali. Acesta a fost promovat prin intermediul rețelei echipei de proiect (de exemplu, TI Ungaria) și este utilizat în principal de jurnaliști și organizații ale societății civile.

TED este portalul online al UE care publică anunțuri de achizițiile publice și anunțuri de atribuire a contractelor. Aceasta este o platformă de date cu sursă deschisă. În comparație cu portalul de achiziții publice din Ungaria, care a fost modificat de mai multe ori în ultimii ani, TED este mult mai stabil. El a fost ales din acest motiv ca bază pentru instrumentul de alertă pentru a evita modificarea periodică și costisitoare a instrumentului. Totuși, acest lucru limitează analiza contractelor cu valoare ridicată care depășesc pragurile UE.

Pe baza cercetărilor și a discuțiilor anterioare și actuale cu grupuri tematice, inclusiv cu avocați, practicieni și procurori, echipa de proiect a elaborat un set de indicatori. Aceștia s-au bazat pe experiența grupului tematic și pe tipurile de corupție pe care le-au întâlnit.

Respectivii indicatori au fost transpuși în algoritmi de către un furnizor IT și au fost testați.

Instrumentul a fost dezvoltat pe parcursul unei perioade de doi ani, din care dezvoltarea și testarea IT au durat aproximativ un an. Bugetul alocat dezvoltării instrumentului s-a ridicat la aproximativ 130 000 EUR, din care dezvoltarea IT a reprezentat jumătate.

In cele din urmă, au fost păstrați 40° de indicatori pentru instrumentul de alertă, dintre care 31° de indicatori se concentrează pe anunțurile de participare și nouă indicatori se concentrează pe anunțurile de atribuire a contractelor. Având în vedere abordarea de natură preventivă a sistemului, performanța contractelor nu este monitorizată în prezent de instrument.

Indicatorii fac distincție între alertele roșii și alertele roz. Alertele roșii indică faptul că un risc sau o încălcare potențială a unei cerințe legale poate fi identificat(ă) pe baza caracteristicilor concrete ale procedurii specifice de achiziții publice, incluse în anunț sau omise din acesta.

Alertele roz indică un risc potențial pe baza informațiilor generale sau a riscurilor identificate anterior pe piața achizițiilor publice în raport cu anunțul dat. Prin urmare, alertele roz nu sunt rezultatul unei evaluări a procedurii date în sine, ci adaugă detalii imaginii de ansamblu, cum ar fi informații dacă autoritatea contractantă a fost condamnată anterior prin hotărâre definitivă pentru infracțiuni legate de achizițiile publice sau informații legate de reputație sa pe piață. Alertele roz evaluează inclusiv chestiuni legate de activități potențiale de cartel și informații și date despre întreprinderile legate de actorii economici câștigători.

Exemple de indicatori pentru anunțurile de participare sunt:

- Acordurile-cadru cu un ofertant (alertă roșie):
Deși este permis din punct de vedere legal, un contract-cadru amplu exclude concurența pe o perioadă mai lungă.
- Valoarea totală estimată a acordului-cadru (mare) (alertă roșie):
Riscul potențial este legat de valoarea contractului atribuit, iar alerta este emisă pentru contracte de peste 1,5 miliarde HUF (aproximativ 4,2 milioane EUR) pentru lucrări și peste un miliard°HUF (aproximativ 2,8 milioane EUR) pentru bunuri și servicii.
- Obiectul achizițiilor publice (riscul de cartel) (alertă roz):
Acest risc potențial nu poate fi observat din datele procedurii specifice, ci mai degrabă din activitățile actorilor de pe piață din trecut. După o revizuire a deciziilor finale ale Autorității pentru concurență din Ungaria, obiectele specifice ale anunțurilor, cum ar fi construcția de drumuri, construcția de căi

ferate sau dezvoltarea de sisteme IT au fost clasificate drept potențiale riscuri de cartel și, astfel, au fost emise alerte roz.

Exemple de indicatori pentru anunțurile de atribuire a contractelor sunt:

- Proceduri fără publicare prealabilă (alertă roșie):
Legea privind achizițiile publice (în conformitate cu reglementările UE) face posibilă utilizarea acestui tip de procedură doar dacă există anumite condiții. Transparența sa este asigurată în mare parte retrospectiv, pe baza datelor din anunțul de atribuire a contractului, care implică în sine riscuri.
- Numărul de oferte primite (redus) (alertă roșie):
Acest indicator semnalează mai puțin de trei oferte primite în cadrul unei proceduri, ceea ce înseamnă că concurența este la un nivel scăzut în cadrul procedurii sau lipsește complet.
- Actori economici câștigători - informații conexe (alertă roz):
Acest indicator indică faptul că există un risc potențial bazat pe activitățile anterioare și pe datele corporative ale ofertantului (ofertanților), de exemplu ofertantul (ofertanții) a (au) fost interzis (interziși) (de către autoritatea pentru achiziții publice); ofertanții au fost condamnați pentru implicare într-un cartel (de către Autoritatea pentru concurență din Ungaria); „întreprinderi cu legături strânse cu partidul”; „întreprinderi câștigătoare în mod regulat”; întreprinderi nou-înființate etc.)

Algoritmul plasează alerte pe anunțurile care au fost identificate ca fiind riscante. Instrumentul înglobează toate anunțurile, iar utilizatorul poate verifica alertele roșii și roz făcând clic pe semnalul de alertă corespunzător de lângă un anunț. De asemenea, utilizatorii se pot abona pentru anumite alerte și pot primi notificări sau pot filtra informațiile pentru a căuta anumite autorități contractante, intervale de valori sau câștigători.

Instrumentul este monitorizat și întreținut periodic de o echipă de cinci persoane. În medie, 20 de persoane verifică instrumentul zilnic cu 700-800 de utilizatori înregistrați.

Dacă un risc de corupție este considerat sever, echipa publică informații pe platformele de comunicare socială sau în presă pentru a crește gradul de conștientizare privind cazul. În unele cazuri, aceștia iau legătura și cu autoritatea contractantă pentru a solicita informații suplimentare. Instrumentul și rezultatele sale nu sunt însă utilizate în mod oficial de agențiile guvernamentale sau comunicate procurorilor sau poliției.

O companie IT este angajată ad hoc atunci când sunt necesare modificări. De la crearea instrumentului în 2015, nu au fost aduse modificări majore, iar echipa de proiect s-a concentrat pe întreținerea instrumentului, inclusiv pe adaptarea legată de modificările legale (de exemplu, pragurile UE pentru fondurile UE, directivele UE). Întreținerea anuală costă aproximativ 1 000 EUR.

Caracteristici unice

- Este bazat pe web și este cu sursă deschisă
- Actualizare zilnică a informațiilor publicate pe TED
- Evaluarea anunțurilor pentru a emite alerte roșii și a informațiilor complementare privind părțile implicate pentru a emite alerte roz
- Configurare individuală prin utilizarea de filtre și de abonamente
- Adaptabil pentru alte țări prin utilizarea anunțurilor UE.

Efecte și rezultate

Mai multe cazuri de fraudă au fost detectate datorită acestui instrument. Ele au fost raportate în mass-media.

Cazurile nu au condus la nicio investigație și guvernul nu a luat nicio măsură pentru a modifica procedurile de achiziții publice. Cu toate acestea, instrumentul este un mijloc important de creștere a gradului de conștientizare și, eventual, de prevenire a practicilor corupte.

Principali factori ai succesului

- Utilizarea anunțurilor publicate pe TED face ca instrumentul să fie stabil
- Algoritmi bazați pe experiența reală a corupției din țară
- Monitorizarea periodică a alertelor roșii și roz de către K-Monitor
- Ușor de adaptat pentru a adăuga noi indicatori

Provocări întâmpinate și învățăminte desprinse

- Lipsa sprijinului din partea guvernului pentru dezvoltarea instrumentului
- Riscurile sunt făcute publice, dar nu este asigurată urmărirea de către procurori sau poliție
- Utilizarea TED limitează anunțurile analizate din punctul de vedere al pragurilor
- Acces limitat sau fără acces la alte baze de date, de exemplu, registrul societăților comerciale, autoritatea fiscală sau persoanele cu expunere publică

Potențialul de transferabilitate

Orice țară poate implementa un instrument similar și poate beneficia de acesta. Instrumentul de alertă în sine este flexibil și ușor de adaptat contextelor din alte țări.

Instrumentul se bazează în principal pe indicatorii de corupție din Ungaria rezultați în urma contribuției grupurilor tematice. O țară care dorește să replice instrumentul ar trebui să își definească proprii indicatori de corupție.

Unele țări ar putea să includă și să analizeze și mai multe informații dacă au acces la alte baze de date externe.